

Cinema fantàstic a Sitges

Després de la desaparició del de Trieste, Sitges és enguany el més veterà dels festivals cinematogràfics especialitzats en el gènere del fantàstic. Juntament amb Avoriaz (França), Brussel·les (Bèlgica), Oporto (Portugal) i l'Imagfic de Madrid, Sitges reuneix anualment una selecció de la producció anual sobre el tema, un grup de crítics i especialistes en el gènere i un públic massiu i entusiasmada.

En els tres darrers anys, però, un nou equip dirigit per Joan Lluís Goas i impulsat per la Generalitat de Catalunya ha donat un cert colp de timó a una estructura organitzativa que necessitava esborrar sectarismes i propiciar la supremacia del terme «fantàstic» per damunt del de «terror».

Amb aquestes premisses, Sitges ha guanyat en imatge, però els minsos onze milions de pressupost amb què compta el Festival constitueixen una quantitat ridícula per a una manifestació que pretén copiar tots els tòpics dels seus germans grans.

Traduir aquestes ambicions a la realitat geogràfica i econòmica de les circumstàncies fa que Sitges sigui avui un Festival simpàticament *naïf*.

Els films que el Festival projecta al llarg de vuit dies —una cinquantena, en cinc o sis sessions diàries— són dividits en quatre Seccions: «Competitiva», «Informa-

tiva», «Retrospectiva» i «Sessions Especials». Enguany, hi havia retrospectives dedicades a Jean Cocteau i Ray Harryhausen i unes «sessions especials» que comptaven amb trumfos com *La hora del lobo*, d'Ingmar Bergman, o *Stalker*, d'Andrei Tarkovski.

Noves fórmules per a velles llegendes

La producció britànica *The company of wolves*,

«Adwärts», pel·lícula que obtingué el premi al millor director

de Neil Jordan, ha acumulat enguany el premi a la millor pel·lícula, als millors efectes especials i el Premi Especial de la crítica. És una creativa reinterpretació del món dels contes infantils, des de la referència directa a la *Caputxeta Vermella* fins a una ambientació propeta a les il·lustracions d'Arthur Rackham, a la llum del mite de la licantropia.

Malgrat els premis acumulats per aquesta pel·lícula, el millor film competitiu del Festival va ser, però, *Calles de fuego*, on el nord-

americà Walter Hill recorre també a velles llegendes —«noi estima noia, noi salva noia, però noi no es casa amb noia»— transformades per una estètica molt propera a la dels vídeos.

Els escrúpols d'un jurat format per Jaime de Armiñán, Bigas Luna, Rodolfo Pastor, David Fulton i Nick Roddick, van perjudicar aquest film, pel fet de pertànyer a una distribuïdora multinacional que, a canvi de copiar les projeccions d'inauguració i cloenda, ha accedit enguany per primera vegada al fet que un dels seus films entri en competició.

en les nostres pantalles per *Andreu Rublev* i *Solaris*, va dirigir *Stalker*, en 1979, la cinta que ara Sitges repesca amb bon criteri. És un llarg, pausat i fascinant cant poètic i filosòfic, que reproduceix algunes angoixes humanes, a través d'una situació també simbòlica, en el context soviètic: el viatge iniciàtic d'un novel·lista i un físic guiats per un home del poble cap al cor d'una zona prohibida, on la caiguda d'un meteorit ha fet possible que els homes que hi arribin puguin fer realitat el més íntim dels seus desitjos.

Però la veritable estrella del Festival ha estat, sens dubte, el creador d'efectes especials Ray Harryhausen, que ha acudit a Sitges amb la seva maleta de prestidigitador plena de dibuixos i maquetes dels entranyables personatges que poblen la seva filmografia, també àmpliament revisada. A diferència de l'escola sofisticada i tecnològica dels Trumbull o Dykstra, que treballen a les ordres de les grans superproduccions, Harryhausen és un veritable artesà que creu encara en la fantasia i la il·lusió com a vehicles imprescindibles per passar una bona estona, amb pel·lícules com *Hace un millón de años*, *Jasón y los argonautas*, *Simbad y la princesa*, *Los viajes de Gulliver* o *Furia de titanes*. La sola presència de Harryhausen va valer, doncs, tot un Festival que, sobre la base dels mateixos criteris actuals, es podria proposar la fórmula de convertir anualment Sitges en el centre d'un *akelarre* internacional sobre els avanços de les tècniques d'efectes especials i de maquillatge.

El filòsof i l'artesà

El major interès del Festival s'ha centrat, però, en les seccions paral·leles. Andrei Tarkovski, conegut